

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาหน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตซึ่งมี “ที่” เป็นตัวนำ ส่วนเติมเต็มในภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ของหน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิต โครงสร้างเชื่อมต่อ และความสัมพันธ์ระหว่างมุขยประโยคและส่วนเติมเต็ม

หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตในภาษาไทยสามารถแบ่งตามคุณสมบัติทางด้านความหมายของคำกิริยาสภาวะจิตได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึก จะประกอบด้วยกิริยาที่แสดงสภาพอารมณ์ ความรู้สึก ของผู้พูดที่มีต่อเหตุการณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ ผิดหวัง เป็นต้น
2. หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิต จะประกอบด้วยกิริยาที่นอกจากจะแสดงสภาพอารมณ์ ความรู้สึก ของผู้พูดแล้ว ยังแสดงความตั้งใจ ความต้องการ หรือการตัดสินใจของผู้พูดที่จะกระทำการบางสิ่งบางอย่างในอนาคตด้วย เช่น อยาก ตกใจ ตัดสินใจ ตั้งใจ เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ทางด้านวากยสัมพันธ์พบว่า หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตทั้ง 2 ประเภท มีคุณสมบัติทางด้านวากยสัมพันธ์ที่ต่างกัน ดังนี้

หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึกจะประกอบด้วยประธาน ตามด้วยคำกริยาแสดงความรู้สึกซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีนามวลีหรือบุพบทวลีตามมาด้วยก็ได้ ตัวนำส่วนเติม “ที่” และส่วนเติมเต็มซึ่งประกอบด้วยนามวลีซึ่งเป็นประธานของส่วนเติมเต็ม และภาคแสดง

สำหรับหน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิตจะประกอบด้วยประธาน ตามด้วยคำกริยาแสดงการกระทำทางจิต ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และส่วนเติมเต็มซึ่งประกอบด้วยภาคแสดงและช่องว่างของนามวลีที่เป็นประธาน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้วิเคราะห์โครงสร้างเชื่อมต่อระหว่างมุขยประโยคกับส่วนเติมเต็มในหน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิต ผลการวิจัยพบว่า หน่วยสร้างกิริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึกมีโครงสร้างเชื่อมต่อระดับอนุประโยคซึ่งเป็นการเชื่อมต่อระหว่างอนุประโยคกับอนุประโยค

หน่วยอนุประโยคทั้งสองนี้ไม่มีการบังคับใช้อาริวิเมนตร์ร่วมกัน และสามารถแทรกคำวิเศษณ์ระหว่างอนุประโยคทั้งสองได้ ส่วนหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิตพบว่า มีโครงสร้างเชื่อมต่อด้านอนุประโยคเช่นเดียวกับหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตประเภทแรก แต่เป็นการเชื่อมต่อของหน่วยประโยคที่อสมมาตร คือ เป็นการเชื่อมต่อระหว่างอนุประโยคกับแกนร่วมซึ่งสามารถแทรกคำวิเศษณ์ระหว่างอนุประโยคทั้งสองได้ แต่หน่วยประโยคทั้งสองจะต้องมีการใช้อาริวิเมนตร์ร่วมกัน

จากการวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างมุขยประโยคกับส่วนเติมเต็ม พบว่า ส่วนเติมเต็มในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์กับมุขยประโยคแบบเสริม โดยส่วนเติมเต็มจะเป็นอาริวิเมนตร์ของคำกริยาสภาวะจิตและไม่สามารถปรากฏได้ตามลำพัง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า คุณสมบัติสำคัญที่กำหนดคุณสมบัติของส่วนเติมเต็มในภาษาไทย คือ คุณสมบัติทางด้านความหมายของคำกริยาหลักในมุขยประโยค กล่าวคือ ประเภทของคำกริยาหลักในประโยคจะกำหนดส่วนของประโยคที่ตามมา เช่นเดียวกับ คำกริยาสภาวะจิตในภาษาไทย คำกริยาสภาวะจิตประเภทแสดงรู้สึกกำหนดให้ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาประเภทนี้ประกอบด้วยหน่วยประธานและภาคแสดงซึ่งมี “ที่” เป็นตัวเชื่อมส่วนเติมเต็มกับคำกริยาแสดงความรู้สึก ส่วนคำกริยาสภาวะจิตประเภทแสดงการกระทำทางจิตจะกำหนดลักษณะของส่วนเติมเต็มที่จะต้องมีส่วนว่างในตำแหน่งประธานปรากฏและภาคแสดง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาสภาวะจิตประเภทเดียวกันก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น คำกริยาแสดงอารมณ์ เช่น ชอบ เบื่อ เป็นต้น ซึ่งเป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกประเภทหนึ่ง ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงอารมณ์นี้พบว่า มีลักษณะทางโครงสร้างต่างกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (1) จอยชอบที่เขาเรียนเก่ง
- (2) จอยชอบที่จะเรียนรู้ชีวิตของใครๆ

คำกริยา ชอบ ในตัวอย่างที่ (1) และ (2) เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกประเภทแสดงอารมณ์ แต่พบว่าประโยคทั้ง 2 มีโครงสร้างต่างกัน กล่าวคือ ในตัวอย่างที่ (1) ส่วนเติมเต็มมีโครงสร้างเหมือนกับคำกริยาแสดงความรู้สึกอื่นๆ คือ ประกอบด้วยประธาน ซึ่งตามมาด้วยคำกริยาแสดงความรู้สึก ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และส่วนเติมเต็มซึ่งประกอบด้วยหน่วยประธานและภาคแสดง แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงความรู้สึกคำว่า

ขอบ ในตัวอย่างที่ (2) นี้ก็มีโครงสร้างประโยคเหมือนกับโครงสร้างคำกริยาแสดงการกระทำทางจิตด้วยเช่นกัน คือ ประกอบด้วยประธาน ซึ่งตามมาด้วยคำกริยาแสดงการกระทำทางจิต ตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” และส่วนเติมเต็มซึ่งประกอบด้วยช่องว่างและภาคแสดง เนื่องจากลักษณะทางโครงสร้างของส่วนเติมเต็มที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงความรู้สึก ขอบ ในตัวอย่างข้างต้นต่างกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า คำกริยาแสดงอารมณ์ในตัวอย่างประโยค (1) และ (2) สามารถถูกจัดประเภทได้ทั้งคำกริยาแสดงความรู้สึกและคำกริยาแสดงการกระทำทางจิต ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างของส่วนเติมเต็มที่ปรากฏร่วมกับคำกริยาในมุขยประโยค จากปัญหาการตัดสินประเภทของคำกริยาในมุขยประโยคดังตัวอย่างประโยคข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในการอธิบายหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทย การพิจารณาคคุณสมบัติทางด้านความหมายของคำกริยาสภาวะจิตโดยการแยกประเภทความหมายของคำกริยาในมุขยประโยคที่ปรากฏกับส่วนเติมเต็ม “ที่” เพียงอย่างเดียวไม่สามารถอธิบายลักษณะของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยอย่างเพียงพอ แต่การพิจารณาลักษณะทางวากยสัมพันธ์ร่วมด้วยจะช่วยแสดงคุณสมบัติของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า จากการศึกษาโครงสร้างเชื่อมต่อและประโยคสัมพันธ์ของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทย แม้ว่าผลการวิจัยจะพบว่า หน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึกและหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิตมีโครงสร้างเชื่อมต่อที่เหมือนกัน คือ เป็นโครงสร้างอนุประโยคแบบเสริม (subordinate clause) กล่าวคือ หน่วยประโยคในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์แบบเสริมในระดับอนุประโยคเหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาคคุณสมบัติภายในของหน่วยประโยคในหน่วยสร้างแต่ละประเภทจะพบว่าคุณสมบัติความเป็นหน่วยประโยคมุขยประโยคและส่วนเติมเต็มต่างกัน กล่าวคือในหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงความรู้สึก มุขยประโยคและส่วนเติมเต็มมีคุณสมบัติคล้ายกับประโยค เช่น สามารถมีหน่วยประธานและภาคแสดง และอาจจะมีหน่วยขยายอื่นๆในหน่วยสร้างด้วย เช่น วิเศษณ์วลี หรือหน่วยแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างๆได้ ต่างจากหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตแสดงการกระทำทางจิต ซึ่งพบว่ามุขยประโยคและส่วนเติมเต็มมีการพึ่งพาทางโครงสร้างสูง เช่น ต้องมีการใช้หน่วยนามวลีที่เป็นอาร์กิวเมนต์ร่วมกัน แต่ในขณะเดียวกันก็มีคุณสมบัติคล้ายกับประโยค คือ สามารถมีหน่วยขยาย เช่น วิเศษณ์วลีในหน่วยประโยคแต่ละหน่วยได้ จากการศึกษาโดยใช้แนวการศึกษาไวยากรณ์บทบาทอ้างอิงในการวิเคราะห์คุณสมบัติความเป็นหน่วยและความสัมพันธ์ของหน่วยประโยคในหน่วยสร้างประโยคซับซ้อนนี้ ช่วยให้เห็นคุณสมบัติภายในของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งอาจจะช่วยอธิบายหน่วยสร้างประโยคซับซ้อนประเภทอื่นๆในภาษาไทยและภาษาอื่นๆในมุมมองที่ต่างออกไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะคำกริยาสภาวะจิตที่ปรากฏร่วมกับส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยพบลักษณะที่น่าสนใจของคำกริยาประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะทางความหมายและลักษณะทางวากยสัมพันธ์ที่เหมือนกับคำกริยาสภาวะจิตหลายประการ นั่นคือ คำกริยาแสดงลักษณะนิสัย เช่น ใจแข็ง ใจป่า ใจกล้า เป็นต้น คำกริยาดังกล่าวนี้ปรากฏในประโยคคล้ายกับคำกริยาสภาวะจิต คือ ปรากฏหน้าส่วนเติมเต็มที่มีตัวนำส่วนเติมเต็ม “ที่” เช่น

- (ก.) จอຍใจแข็งมากที่ไม่ยอมไป
- (ข.) จอຍใจกล้ามากที่ถ่ายภาพเช่นนี้

ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาหน่วยสร้างดังกล่าวอย่างละเอียดเพื่อดูว่าหน่วยสร้างดังกล่าวมีคุณสมบัติที่เหมือนกับหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยอย่างไร

2. ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาลักษณะทางอรรถศาสตร์ของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยเพิ่มเติม เพื่อแสดงคุณสมบัติของหน่วยสร้างกริยาสภาวะจิตในภาษาไทยที่ครอบคลุมมากขึ้น